

סוריה

ד קטטורה חדשה ?

בשבע בירות ערביות תופס שוכרי אל-כחאחלי, נשיא החדשה של סוריה (העולם זה 934) את המקום המרכזי בכל שיחה על המדיניות הערבית. לפני עלותו לשלטון הצליח סוריה להתנדנד משך שנה תמימה על הגדר שבין מצרים לבין עיראק. עיראק ותורכיה, שכנותיה הקרובות של סוריה, לחצו על דמשק להצטרף לברית התורכית-עיראקית או, לכל הפחות, להישאר נייטרלית.

מצרים וסעודיה, שתי מנהיגותיו הקולניות והעשירות של רוב העולם הערבי, תבעו ש"סוריה תחתום על חוזה ההגנה החדש, הקרוי שר את מצרים וסעודיה, סגור בפני עיראק והירדן ההאשמיים. סוריה חיכה לשני הצדדים, שמרה על נייטרליות מסוכנת.

עליתו של כחאחלי לשלטון שינתה את התמונה. הוא בילה את חמש שנות גלותו במצרים, וזכה לתמיכה כספית נדיבה ביותר מגמאל עבד אל-נאסר במערכת הבחירות ש"הובילה אותו שנית לכס הנשיאות. עתה הביטח למצרים כי לא ישכח את גמולם.

הקצינים מוכנים לתמוך. הדבר שעניין את מדינאי ערב היה: כיצד יצליח כחאחלי להכניס את ארצו לתחנה האנטי-עיראקית. השבוע רמזו טעויות ראשונות מדמשק על צורת הפתרון: הכרזת דיקטטורה, אשר תרכיז את כל סמכויות הביצוע בידי הנשיא, הצבא, אשר פעם סילק את כחאחלי מהשלטון, תור אר עתה כמובן לתת למדינאי החלקלק את גיבוי ותומכי וכת הקולונלים שלו.

כי למרות הכרזתם החגיגית של מפקדי הצבא הסורי שלא לעסוק במדיניות, לא חיתו רו הקולונלים על חלקם בשלטון. הם הרשו למדינאים המושחתים להעמיד מני שלטים, אך בתחומים קבועים וחדים. נטייתו של כחאחלי למצרים והאדהה הרבה שיש לו בקרב ההמונים קסמו לקצינים. יותר מזה קשה להם להתקרב למצרים, המעצמה הצבאית של העולם הערבי, ולסעודיה, מעצמת הנפט והדולרים של המרחב.

הם האמינו כי שוקרי אל-כחאחלי הוא ה"איש המסוגל לבצע צעד זה."

מצרים

13 חצי הגורל

השבוע פירסם אל-מוסאווה, השבועון הערבי הנפוץ ביותר, אוהרה אימתנית בשלושה צבעים לישראל. על עמוד שלם, תיאר השבועון מה עלול לקרות לישראל אם תנסה לכבוש את רצועת עזה.

הציור הגדול מראה מפה של ישראל וגבולות המדינות הערביות מסביב. 13 חציים כחולים מונקים מתוך השטחים הערביים, מאיימים על ישראל משלושה עברים. החצים מסימלים את כוחות המחץ של הלבנון, סוריה, הירדן, סעודיה ומצרים שיכנסו לפעולה, "חצי שעה אחרי שצבא ישראלי יצעד לעבר רצועת עזה." הצבא התימני נאלץ להסתפק במחציתו של חץ מוחץ, צורף לצבא המלך סעודי, המ"תואר כשהוא חוצה את הגב הישראלי דווקא מתוך שטח של ממלכת הירדן, מדרום לים המלח.

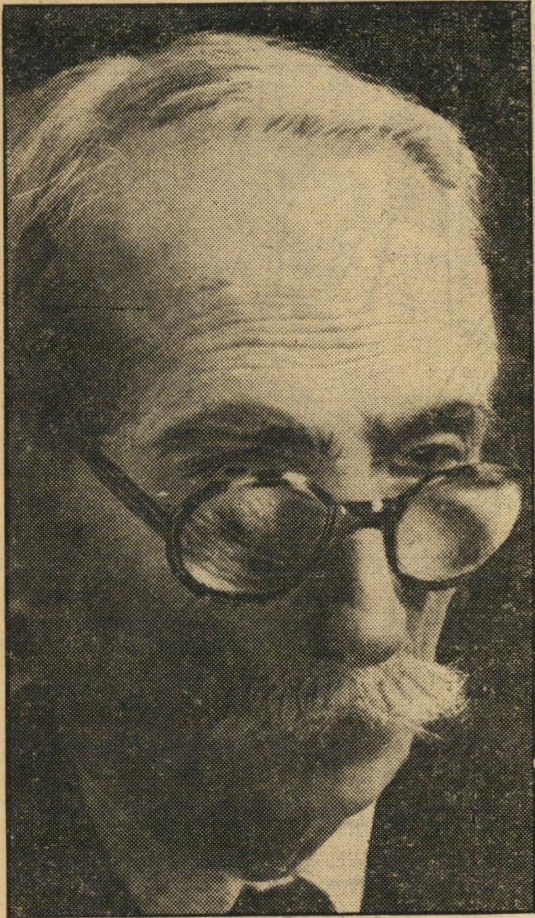
בעוד שאין בציור כל איום על ירושלים, מכונים לא פחות משלושה חציים אל עבר תל-אביב. הביאור לאחד מהם קובע כי תותחיו של הלבנון בסביבות טול-כרם יוכלו להרעיש את תל-אביב מעמדותיהם הקדמיות. הכוח החונה סביב לטרון, לפי אותה מפה, יכבוש את רמלה ולוד בסערה, יתקדם תוך שעות ספורות להטיל מצור על תל-אביב.

נאסר נפגש עם ברנס. למפה צורף גם מאמר מערכת קצר, תחת הכותרת: "אם ישראל תעז ותתחנף." במאמר מסופר כי גנרל אדיסון ברנס, ראש מטה משקיפי או"ם, הביע לפני גאמל עבד אל-נאסר את חששו כי ישראל תנסה בקרוב לכבוש את רצועת עזה. "במקרה זה, ענה שלט מצרים, לדברי אל-מוסאווה, "נשיב במלחמה מיידית — ואתנו כל צבאות ערב."

קבע השבועון: מצרים של היום שוב אינה אותה מצרים של 1948. אם ישראל תתעקש דווקא להצית שוב את להבת המלחמה בארץ הקדושה, לא תשכך האש עד אשר תאכל את השריד האחרון של מדינת ישראל.

סיים המאמר בנימה של דאגה כמעט לש-

נא להכיר: ממשלת פלסטין

ראש ממשלת פלסטין
חמשה פקידים ומכונת כתיבה במטבח

מלב קהיר, לאחר שהישראלים גרשוה מעל אדמתה. המנהלים נאותו לפשרה: אחמד חילמי, שריו ופקידיו עברו למטבח שעל גג הבית.

כעבור שנה החליטה הליגה הערבית כי שוב לא כדאי להוציא אלפי לירות לקיום ממשלת פלסטין. מדינאים המשיכו, אמנם, להישבע לנקמה בישראל, השח את קומץ יושבי המטבח למנהיגי צרפת החפשיית שישובו בלונדון ולמלך יחז וממשלתו אשר גלו לקהיר במלחמת העולם השנייה, עד גירוש הכובש הנאצי מארצם. "עוד יבוא היום וממשלת פלסטין המשיג על כל מולדתה המשועשעת" הבטיח חגיגת מזכיר הליגה הערבית. למחרת קוצץ התקציב. רק אחמד חילמי באשא המשך לקבל את משכורתו.

חברי הממשלה התפזרו, חפשו מקור פרנסה אחר. אמין עקל, שר החקלאות, הפך לפקיד מנגנון הליגה הערבית. ד"ר פאוחי פריג, שר הבריאות, פתח מרפאה בהליופוליס, פרוור עשיר של קהיר. ראג'ה אל-חוסייני, שר ההגנה, נתמנה ליועץ טכני במשרד התחבורה הסעודי. מישל אבקריוס, שר האוצר, נתמנה כמרצה לכלכלה באוניברסיטה האמריקאית בבירות. ג'ונף סהיון, שר ההסברה, פתח בית מסחר לרוקחות בקהיר. עלי חסנה, שר המשפטים, עבר לשירות האויב, נתמנה כנציג שר הפנים הירדני בירושלים העתיקה. אנואר גוסייבה, מזכיר הממשלה והדמות הידועה ביותר אחרי אחמד חילמי, עלה על כולם בסולם ההצלחה. הוא נתמנה שר ההגנה בממלכת הירדן.

במטבח הקטן נשארו לרשות ראש הממשלה חסר-הממשלה חמשה פקידים ומכונת כתיבה אחת.

* בערבית: ציון.

בשנת 1919 ערכו הקומוניסטים הפיכה בכחאריה שבגרמניה, קבעו את מינון כבירת הרפובליקה הסובייטית הבווארית. ארנסט טולר, ראש התנועה המהפכנית, היה בין הראשונים שנכנסו לארמון המלוכה הכבוש. הוא עבר מחדר לחדר, חיפש מקום מתאים לשכן בו את משרדו, כראש הממשלה החדשה. הוא פסח על אולמות הפאר של הבית המלוכה, בחר לבסוף בחדר האמבטיה. שם נקבע משרד ראש ממשלת הרפובליקה הסובייטית של בכחאריה.

כעבור 30 שנה בדיוק קבע ראש ממשלה אחר את משרדו במקום דומה: מטבח של דירה קהירית לא חדשה ביותר. האיש: אחמד חילמי באשא, ראש ממשלת פלסטין בגולה. אולם שלא כראש התנועה הקומוניסטית בבאחאריה, בחר חילמי במטבח מאונס, לא מסיבות אידיאולוגיות-מהפכניות.

כיום מהווה אחמד חילמי, מנהל הבנק הערבי לשעבר, המוסד הכספי שנלחם במכירת קרקעות ערביות למתיישבים יהודיים בארץ-ישראל, השליט הרשמי של פלסטין — יחידה גיאוגרפית של שנים עברו, הכוללת את ישראל, את אזורי הכיבוש שסופחו על-ידי ממלכת הירדן ואת רצועת עזה. בשמו מגינה מצרים, לכאורה, על הרצועה המדברית-למחצה המתארכת מדרום לאשקלון עד לרפיח. פעולת צה"ל נגד חאן-יוניס פגעה, באופן רשמי, בסטוריה הנמצאת תחת שלטונו של הישיב בן ה-82, המנהל את עסקי ממשלתו ממטבח קטן בקהיר.

★ ★ ★

מצרים וממשלת הבובות

ממשלת אחמד חילמי קמה לתחיה במחצית השנייה של 1949. היא הוקמה על-ידי המצרים כצעד הפגנתי נגד כהונתו של המלך עבדאללה לספח את כל חלקי ארץ-ישראל שלא נכבשו על-ידי צה"ל והיו מוחזקים, עכ תום הקרבות, בידי הלגיון הערבי המצרי, אויביו של עבדאללה ההאשמי, ידיד האנגלים, התנגדו, טעני כי פלסטין חייבת להישאר מדינה ערבית עצמאית, אפילו אם חלקים גדולים ממנה נכבשו — זמנית, כפי שקח — על-ידי ישראל. ממשלת פלסטין בגולה באה להמחיש תביעה זו. יתר חמש המדינות הערביות, חברות הליגה הערבית, תמכו בעמדה המצרית, הכירו בהיורגה בממשלה החדשה. הליגה הערבית אף קבעה תקציב מיוחד לממשלה זו, מתוך קרן מיוחדת שנאספה למען פליטי ארץ-ישראל.

עבדאללה איים לעזוב את הליגה, להדיף בכוח כל נסיון להפריד בין ממלכתו העברירדנית לבין אזורי הסיפוח המערביים. כעבור כמה חודשים נרצח בכאובו להתפלל במסגד עומר בעיר העתיקה בירושלים.

הצורך ההיסטורי בממשלת פלסטין חלף. אך ראש הממשלה לא ידע זאת עדיין. הוא המשיך בפעולותיו הממשלתיות. בעייתה הראשונה של הממשלה היתה: היכן לשכון. הודות להתערבות הממשלה המצרית הסכים מועדון האחווה הערבית, חבר עסקנים מצריים המתיימרים לייצג ולדבר בשם כל ערבי תכל, להשאל זמנית אחד מחדרי הממשלה חילמי. המועדון שכן במרכז קהיר, אנשים רבים באו לבקר את הממשלה החדשה.

★ ★ ★

הליגה משבחת ובוגרת

היתה זו תקופת הפרוספריטי. הליגה הערבית שילמה משכורות נדיבות לחילמי ולשבעת שרי ממשלתו: מאה לירות מצריות לחודש לראש הממשלה, ששים לירות לשר. מחלקת הדרכונים של הממשלה הוציאה, תוך חודשים מעטים, 11400 תעודות מסע, במחיר שהשתנה בין חצי לירה לשתי לירות מצריות. כל מדינות ערב, מלבד ממלכת הירדן, הכירו בדרכונים. גם אפגניסטן המוסלמית הוסיפה את הכרתה. פליטים ערביים, תושבי רצועת עזה, מילאו את המטבח והמסדרון הצר, ביקשו עזרה כספית או המלצת ממשלתם בפני השלטונות המצריים. חילמי ושריו חתמו על עשרות מכתבים ומסמכים ליום. תוך זמן קצר התרחבו העסקים כבשו גם את מזנון מועדון האחווה הערבית — דבר שהעמיד במבחן קשה את מנהיגי המועדון, לבסוף דרשו מהממשלה לפנות את המקום.

שוב אצו נכבדים מצריים לעזרת ממשלת פלסטין. הם הסבירו למנהלי המועדון כי לא יהיה זה נאה לגרש את ממשלת פלסטין

הסביר כי הקוראן מתיר למוסלמי לשאת עד ארבע נשים, אם יש לו אפשרות לקיים אותן. "אולם בתנאי יוקר המחיה של היום, הסביר, "אנחנו מסתפקים באשה אחת." אחר, כנחמה לאנגליה הצעירה, הוסיף: "אבל עבדו איש גדול ועשיר; את צריכה להיות גאה בכך שהוא מרשה לעצמו שתי נשים."

מרגרט נשאלה אם בדעתה להתיישב עם בעלה ובתם קים, בת 17 החודשים, במצרים. "לא", השיבה, "לא עכשיו. אני עדיין צעירה ורוצה לזכות בעשרות אליפויות שחיה. אבל אין כל ספק שלבסוף אחיה אתו במצרים. גם הים לא יפרידנו — אם יהיה צורך, אצטרף אליו בשחיה."

אשתו השנייה: מרגרט פידר, אף היא שח-ינית בינלאומית. למעשה, היתה מרגרט אשתו הראשונה של עבדו. אולם "מסיבות של אינטרסים לאומיים" לא פורסם דבר נשואיהן, נשמר בסוד משך שנתיים. כאשר נודע למרגרט כי בעלה התחתן לבת-עמו הוכיחה מידה רבה של התאפקות בריטית, לא גרמה לשום שעורורה. "תיאיתי לי שעשה זאת מפני שהוא מיינה עמו", סיפרה אחר-כך. "סוף סוף היה מוסלמי ולמוסלמים מותר להתחתן עם כמה נשים שהם רוצים."

"הים לא יפרידנו!" גנרל מוחמד סביר, ראש קבוצת השחיינים המצריים ש"באו לאנגליה, העמיד את מרגרט על טעותה,

לומה של ישראל: מדוע תסתכן ישראל ותס"פק לערבים את האמתלה החוקית להשמדה — אמתלה שתתקבל על דעת כל העולם?

עבד לשתי נשים

עבד אל-ג'וניים עבדו, שחיין מצרי מספר אחד, וזה השבוע לתואר חדש: "המאמב הרטוב." עד גיל 30 הצליח הענק השחמחם לשמור על חירותו, נשאר רחוק בארץ של גברים המתחננים ומולידים ילדים בגיל 18. לפני חודשים נכנע ללחץ משפחתו, נשא סוף-סוף את בת-זונו הצעירה.

לפני עתונאים אנגליים שבאו לחזות באי-מונים של שחיינים בינלאומיים לפני צליחת תעלת לה-מנש, הציג השבוע עבדו את